

27.06.2016

Ryj/1

§ 643

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle hakemuksesta hulevesiviemärin purkurakenteen rakentamiseen ja vesialueen ruoppaamiseen Töölönlahdella

HEL 2016-002112 T 11 01 00 00

ESAVI/1905/2016

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle hakemuksesta hulevesiviemärin purkurakenteen rakentamiseen ja vesialueen ruoppaamiseen Töölönlahdella seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on 7.6.2016 kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon hakemuksesta hulevesiviemärin purkurakenteen rakentamiseen ja vesialueen ruoppaamiseen Töölönlahdella.

Kaupunginhallitus viittaa ympäristölautakunnan lausuntoon ja toteaa puoltavansa hakemusta ympäristölautakunnan lausunnossa esitetyn mukaisesti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 ESAVI:n lausuntopyyntö hulevesiviemärin purkurakenteen rakentamiseen ja vesialueen ruoppaamiseen Töölönlahdella
- 2 Vesilupahakemus hulevesiviemärin purkurakenteen rakentamiseen ja ruoppaamiseen Töölönlahdella.pdf
- 3 Vesilupahakemuksen liite ENV808 24.2.2016
- 4 Hakemuksen täydennys, vesilupahakemus Dnro ESAVI/1905/2016
- 5 Vesilupahakemuksen täydennys, Vauhtitien hulevesiviemärin purkurakenteen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

27.06.2016

Ryj/1

Etelä-Suomen aluehallintoviras-
ton ympäristölupavastuualue

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Helsingin kaupungin rakennusviraston vesilain mukaisesta hakemuksesta koskien hulevesiviemärin purkurakenteen rakentamista, rakentamiseen vaatimaa ruoppausta ja purkurakenteen kunnossapitoa Töölönlahdella. Lausuntoa on pyydetty 20.6.2016 mennessä. Lausunnon antamiselle varattua aikaa on pidennetty 29.6.2016 asti.

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Rakennusvirasto hakee vesilain mukaista lupaa hulevesiviemärin purkurakenteen rakentamiselle ja sen edellyttämälle ruoppaukselle sekä purkurakenteen kunnossapidolle (kiintoaineksen ajoittainen poisto). Hankkeen toteutus mahdollistaa Keski-Pasilan hulevesien hallitun johtamisen Töölönlahteen. Hankkeessa Töölönlahden pohjoisosaan toteutetaan purkurakenne, jonka tarkoituksena on ehkäistä hulevesivirtauksen vaikutuksia pohjasedimenttiin sekä jakaa hulevesivirtaama suurempaan vesimassaan. Purkurakenteen kokonaispituus on noin 25 metriä rannasta etelään. Purkurakenteen rakentaminen edellyttää savi-kerroksen ruoppausta.

Tulevan purkurakenteen kohdalta ruopataan noin 900 m³ltr ja hulevesiviemärin yhteyteen tulevan kosteikon purkuveden reitiltä noin 300 m³ltr. Ennen ruoppausta alueella asennetaan teräsponttiseinä, joka mahdollistaa ruoppauksen ja purkurakenteen rakentamisen kuivatyönä. Ruoppausmassat 0,6 metrin syvyyteen kaivetaan erikseen niiden kohonneiden haitta-ainepitoisuuksien vuoksi. Kaikki ruoppausmassat kuljetetaan Kyläsaaren välivarastokentälle tai vastaavan paikkaan, jolla on lupa vastaanottaa tai välivarastoida kyseisiä massoja. Massojen lopullinen sijoituspaikka tarkentuu kuivattujen massojen laboratorioanalyysien perusteella.

Purkurakenteessa hulevesiputken purkupää tulee pohjaan noin tasolle -1,75 metriä. Rummun pää ja ympäristö verhoillaan luonnonkiveyksellä. Purkurakenteen pohja tulee alustavien arvioiden mukaan olemaan noin tasolla -3,25 metriä. Purkurakenteen alle tehdään eroosiosuojaus. Purkurakenteen yläpintaan, noin tasolle +1,1 metriä, tulee luonnonkiviloh-

kareista vastamuuri, jonka tarkoituksena on hidastaa veden virtausta. Purkurakenteeseen muodostuu hulevesien mukana tuomasta kiintoaineksestä sakkaa, joka tulee poistaa ajoittain. Purkurakenteen kunnossapito suoritetaan imuautolla tai kauhalla maalta käsin.

Pääosa hulevesistä ohjataan kulkemaan kosteikon kautta. Vanhasta Töölönjoen uomasta Töölönlahteen johtavaa nykyistä purkuputkea hyödynnetään kosteikon vesien purkuun. Töölönlahteen uoman purkupisteeseen asetetaan vapaamuotoisesti erikokoisia kiviä ohjaamaan veden kulkua ruovikon läpi. Pohjaan tehdään eroosiosuojaus.

Ruoppausalueen ympäristön sedimenttien haitta-ainepitoisuuksia on tutkittu loppuvuodesta 2015 FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:n toimesta. Sedimenttien haitta-ainepitoisuuksia voidaan verrata sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeessa (Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2015) esitettyihin haitta-ainetasoihin, joita käytetään arvioitaessa ruoppausmassan läjitettävyyttä. Tulosten perusteella ruoppausalueen sedimenttien elohopea-, arseeni ja öljyhiilivetyypitoisuudet ylittävät paikoin kynnsarvon 0,6 m syvyydelle saakka. Ruoppausalueen sedimentti on kuitenkin haitta-ainepitoisuuksiltaan alhaisempaa kuin ruoppausalueen ulkopuolinen sedimentti, jossa haitta-aineiden pitoisuudet ylittävät paikoin ylempään ohjeeseen.

Ruoppaus- ja rakennusaikana Töölönlahden kiintoaine- ja ravinnepitoisuudet nousevat paikallisesti ja rakennuspaikan läheisyydessä voi esiintyä meriveden tilapäistä samentumista. Myös teräsponttiseinän asennus nostaa sedimenttiä vesifaasiin. Haitta-aineita sisältävän sedimentin pinnasta liukenee vesifaasiin ympäristölle haitallisia yhdisteitä. Ponttiseinän asentamisen yhteydessä ja mahdollisesti vähäisissä määrin ruoppauksen aikana ympäristöön leviävän kiintoainesmäärän ei arvioida lisäävän ympäröivän alueen sedimenttien haitta-ainepitoisuutta. Kun haitta-ainepitoinen sedimentti ruopataan pois, vesialueen pohjassa olevien haitta-aineiden määrä pienenee.

Töölönlahden alue on suosittua virkistyskalastusaluetta. Töölönlahden tärkein kalalaji on kuha, joka myös kutee lahdella toukokuun puolivälistä kesäkuun loppuun. Muita alueella tavattavia kalalajeja ovat hauki, ahven ja särkikalat. Ponttien asentaminen ja ruoppaus tapahtuvat 1.9.-15.5., joten tärkeimpänä kalastuskautena eikä kuhan kutuaikana tehdä samentumista aiheuttavia töitä.

Vedenlaadun seuranta Töölönlahdella aloitetaan viikkoa ennen pontituksen asentamista. Näytteitä otetaan pontin asentamisen ja ruoppaus työn aikana viikon välein. Näytteistä seurataan veden kiintoainepitoisuutta, sameutta ja pH:ta. Näytteenottoa jatketaan kahden viikon ajan ruoppauksen päättymisen jälkeen. Sedimenttien haitta-ainepitoisuudet

27.06.2016

Ryj/1

selvitetään näytteenotolla kuivatuksen jälkeen ja niiden perusteella ohjataan massat asianmukaiseen vastaanottoaikaan.

Saadut lausunnot

Esittelijä toteaa, että ympäristölautakunta on kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena 7.6.2016 antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon rakennusviraston hakemuksesta hulevesiviemärin purkurakenteen rakentamiseen, vesialueen ruoppaukseen sekä purkurakenteen kunnossapitoon. Ympäristölautakunnan päätös oli yksimielinen.

Asiasta on pyydetty myös kaupunkisuunnittelu-, kiinteistö- ja liikuntaviraston lausunnot. Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa hulevesiviemärin purkurakenteen rakentamista ja vesialueen ruoppaamista. Kiinteistöviraston on ilmoittanut, ettei sillä ole huomautettavaa hakemuksesta.

Esittelijän kannanotto

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja puoltaa hakemuksen hyväksymistä ympäristölautakunnan lausunnossa esitetyin tavoin.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 ESAVI:n lausuntopyyntö hulevesiviemärin purkurakenteen rakentamiseen ja vesialueen ruoppaamiseen Töölönlahdella
- 2 Vesilupahakemus hulevesiviemärin purkurakenteen rakentamiseen ja ruoppaamiseen Töölönlahdella.pdf
- 3 Vesilupahakemuksen liite ENV808 24.2.2016
- 4 Hakemuksen täydennys, vesilupahakemus Dnro ESAVI/1905/2016
- 5 Vesilupahakemuksen täydennys, Vauhtitien hulevesiviemärin purkurakenne

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualue

27.06.2016

Ryj/1

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 07.06.2016 § 217

HEL 2016-002112 T 11 01 00 00

ESAVI/1905/2016

Päätös

Ympäristölautakunta päättää antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ja kaupunginhallitukselle asiassa seuraavan lausunnon.

Suunnitellun purkurakenteen ympäristön pohjasedimenteissä on havaittu kohonneita haitta-ainepitoisuuksia. Sedimenttien haitta-aineet ovat yleensä erittäin pysyviä ja ne vapautuvat uudestaan ympäristöön, jos sedimentti pääsee sekoittumaan esim. ruoppauksen yhteydessä. Kaikenlainen pohjasedimenttejä liikutteleva toiminta vaatii siksi huolellisen suunnittelun ja toteutuksen. Ruoppaukset ja muut samentumista aiheuttavat työvaiheet on tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti ja sellaisin työmenetelmin, että haitta ja häiriö vesiluonnolle sekä merialueelle on mahdollisimman vähäistä.

Töölönlahden tilaa on saatu jonkin verran parantumaan vuonna 2005 alkaneiden merivesijuoksutusten ja muiden kunnostustoimenpiteiden ansiosta. Hulevesien johtaminen Töölönlahteen voi muuttaa olennaisesti lahden olosuhteita, erityisesti kun otetaan huomioon Töölönlahden lisääntyvä virkistyskäyttö. Helsingin kaupungin tulisi teettää erillinen selvitys hulevesien johtamisen vaikutuksesta Töölönlahteen, sen vedenlaatuun (esim. suola-, ravinne- ja haitta-ainepitoisuuksiin) sekä eliöstöön. Töölönlahden tilaa ei saa heikentää purkurakenteen rakentamisella tai sen käytöllä. Luvan hakijan on huolehdittava purkurakenteen asianmukaisesta kunnossapidosta.

Töölönlahti on tärkeä kuhan, ahvenen, hauen ja särkikalojen lisääntymisalue. Ruoppaus ja rakennustöiden aiheuttama veden samentuminen ja melu voivat vaikuttaa haitallisesti kalojen kutuun. Luvan lupamääräyksissä tulee siksi ottaa huomioon, ettei ruoppauksia ja muita veden samentumista ja melua aiheuttavia työvaiheita tehdä touko-kesäkuussa.

Työn vesistötarkkailuista tulee esittää valvoville viranomaisille yksityiskohtainen suunnitelma ennen töihin ryhtymistä.

Ympäristölautakunta päätti antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ja kaupunginhallitukselle asiassa seuraavan lausunnon.

27.06.2016

Ryj/1

Suunnitellun purkurakenteen ympäristön pohjasedimenteissä on havaittu kohonneita haitta-ainepitoisuuksia. Sedimenttien haitta-aineet ovat yleensä erittäin pysyviä ja ne vapautuvat uudestaan ympäristöön, jos sedimentti pääsee sekoittumaan esim. ruoppauksen yhteydessä. Kaikenlainen pohjasedimenttejä liikutteleva toiminta vaatii siksi huolellisen suunnittelun ja toteutuksen. Ruoppaukset ja muut samentumista aiheuttavat työvaiheet on tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti ja sellaisin työmenetelmin, että haitta ja häiriö vesiluonnolle sekä merialueelle on mahdollisimman vähäistä.

Töölönlahden tilaa on saatu jonkin verran parantumaan vuonna 2005 alkaneiden merivesijuoksutusten ja muiden kunnostustoimenpiteiden ansiosta. Töölönlahden tilaa ei saa heikentää purkurakenteen rakentamisella tai sen käytöllä. Luvan hakijan on huolehdittava purkurakenteen asianmukaisesta kunnossapidosta.

Töölönlahti on tärkeä kuhan, ahvenen, hauen ja särkikalojen lisääntymisalue. Ruoppaus ja rakennustöiden aiheuttama veden samentuminen ja melu voivat vaikuttaa haitallisesti kalojen kutuun. Luvan lupamääräyksissä tulee siksi ottaa huomioon, ettei ruoppauksia ja muita veden samentumista ja melua aiheuttavia työvaiheita tehdä touko-kesäkuussa.

Työn vesistötarkkailuista tulee esittää valvoville viranomaisille yksityiskohtainen suunnitelma ennen töihin ryhtymistä.

Käsittely

07.06.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Matti Niemi: Ympäristölautakunta päätti yksimielisesti lisätä kappaleen (3) uudeksi toiseksi viimeiseksi lauseeksi:

Hulevesien johtaminen Töölönlahteen voi muuttaa olennaisesti lahden olosuhteita, erityisesti kun otetaan huomioon Töölönlahden lisääntyvä virkistyskäyttö. Helsingin kaupungin tulisi teettää erillinen selvitys hulevesien johtamisen vaikutuksesta Töölönlahteen, sen vedenlaatuun (esim. suola-, ravinne- ja haitta-ainepitoisuuksiin) sekä eliöstöön.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Ville Hahkala, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32005
ville.hahkala(a)hel.fi

27.06.2016

Ryj/1

Kaupunkisuunnitteluvirasto 2.6.2016

HEL 2016-002112 T 11 01 00 00

Helsingin kaupunginhallitus on pyytänyt kaupunkisuunnitteluviraston lausuntoa rakennusviraston Etelä-Suomen aluehallintovirastolle jättämästä vesilain mukaisesta lupahakemuksesta, joka koskee hulevesiviemärin purkurakenteen rakentamista ja vesialueen ruoppaamisesta Töölönlahdella. Lausunto on pyydetty antamaan 14.6.2016 mennessä.

Hankkeen tausta

Töölönlahden vesistön pohjoisosaa ruopataan hulevesien purkurakenteen toteuttamista varten. Purkurakenne liittyy Keski-Pasilan alueen tulevan maankäytön tarvitsemaan hulevesien johtamiseen sekä tulvareitin toteuttamiseen. Purkurakenteen tarkoituksena on ehkäistä hulevesivirtauksen vaikutuksia Töölönlahden pohjasedimenttiin ja jakaa hulevesivirtaama suurempaan vesimassaan. Lisäksi hulevesiviemärihankkeeseen liittyvää kosteikolta tulevien hulevesien purku-uomaa ruopataan vesien johtamiseksi.

Purkurakenteen toteuttamisen edellyttämä 0,5-1 metrin syvyyteen ulottuvan savi ja silttikerroksen arvioitu ruoppausmäärä on 1 200 m³ltr. Osa ruoppausmassoista sisältää kohonneita haitta-ainepitoisuuksia, jotka kaivetaan erikseen. Ruoppaus tullaan tekemään maalta käsin ja ruoppausmassat kaivetaan suoraan umpilavoille ja kuljetetaan Kyläsaaren välivarastointikentälle kuivattavaksi.

Ennen ruoppausta alueelle asennetaan teräsponttiseinä, jolla mahdollistetaan hankkeen toteuttaminen kuivatyönä ja estetään mahdollisten haitta-ainepitoisten sedimenttien leviäminen kauemmaksi Töölönlahteen. Ruoppauksen ja purkurakenteen toteutusajankohta on vuonna 2017 tai 2018 ja työt toteutetaan 1.9.-15.5. välisenä aikana, jotta kalojen kutu- tai tärkein pyyntiaika eivät häiriidy.

Vedenlaadun seuranta aloitetaan viikkoa ennen teräsponttiseinän asennusta ja näytteitä otetaan pontin asentamisen ja ruoppauksen aikana viikon välien veden kiintoainepitoisuuden, sameuden ja pH:n toteutukseksi.

Lausunto

Kaupunkisuunnitteluvirasto on ollut mukana hankkeeseen liittyvissä eri ohjausryhmissä sekä valmistellut maankäytön suunnittelun yhteydessä hulevesien johtamista Keski-Pasilan alueelta Töölönlahteen sekä teet-

27.06.2016

Ryj/1

tänyt alustavat suunnitelmat, joihin nyt esitetty hulevesiviemäriin rakennussuunnitelma pohjautuu.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on antanut rakennusvirastolle lausunnon 5.2.2016 Vauhtitien hulevesiviemäriin ja siihen liittyvästä hulevesikostei-
kon ja purkurakenteen suunnitelmista. Lausunnossa todetaan, ettei Töölönlahteen suunniteltu hulevesiviemäriin purkurakenne haittaa asemakaavan eikä kaavatavoitteiden toteuttamista alueella

Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa hulevesiviemäriin purkurakenteen rakentamista ja vesialueen ruoppaamista Töölönlahdella.

Lisätiedot

Peik Salonen, insinööri, puhelin: 310 37248
peik.salonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566